

12 - Numpy

November 16, 2015

Figure 1: BY-SA

Authors: Sonia Estradé
José M. Gómez
Ricardo Graciani
Franc, Guell
Manuel López
Xavier Luri
Josep Sabater

1 Llibreria numpy

Numpy és una llibreria de python per a càlcul científic que conté una gran varietat d'eines per a la **creació, manipulació i càlculs de vectors i matrius**. L'avantatge respecte l'ús de llistes normals de python per a fer aquest tipus de càlculs és que les eines de numpy són més senzilles, completes i **molt més ràpides**.

Podeu veure una introducció a numpy aquí: [What is numpy?](#) i diversos exemples d'ús aquí: [Numpy examples](#)

Nota: per a usar la llibreria *numpy* cal fer la importació:

```
import numpy *
```

1.1 ndarray

L'objecte bàsic de numpy és **ndarray**. Aquest tipus d'objecte és una extensió de les llistes normals de python amb adaptacions pensades per al càlcul numèric. En aquest sentit ja inclou conceptes com a *dimensions* i *eixos*.

- `ndarray.ndim` dona la dimensió de la llista
- `ndarray.shape` dona la “forma” de la llista (`n1 x n2 x n3 x ...`)
- `ndarray.size` número d'elements de la llista

Exemple:

```
In [3]: import numpy as np
```

```
# Generem un ndarray a partir de la funció de numpy arange(),  
# similar a range() però que genera ndarrays  
# reshape() converteix la llista en una matriu 3 x 5
```

```

un_array = np.arange(15).reshape(3, 5)
print(un_array)

# Comprovem la dimensió
print("Dimensió: ",un_array.ndim)

# Comprovem la forma
print("Forma: ",un_array.shape)

# Comprovem el numero total d'elements
print("Número d'elements:", un_array.size)

```

[[0 1 2 3 4]
[5 6 7 8 9]
[10 11 12 13 14]]
Dimensió: 2
Forma: (3, 5)
Número d'elements: 15

1.2 Creació de ndarrays

Numpy ofereix diverses formes per crear objectes `ndarray` (ja hem vist en l'exemple anterior una forma simple de crear-ne un).

1.2.1 A partir d'una llista

La manera més simple de crear un objecte `ndarray` és a partir d'una llista normal, utilitzant la funció `array()`. Aquesta funció convertirà una llista en un objecte `ndarray` de les mateixes dimensions.

In [4]: `import numpy as np`

```

# Creem una llista 1D amb nou elements i la convertim en un ndarray 1D
llista_1D = range(9)
print(llista_1D)
print(type(llista_1D))

array_1D = np.array(llista_1D)
print(array_1D)
print("Forma: ", array_1D.shape)
print("Mida: ", len(array_1D.shape))
print(type(array_1D))

# Fem el mateix partint d'una llista 2D
llista_2D = [ [1,2,3], [4,5,6], [7,8,9] ]
array_2D = np.array(llista_2D)
print(llista_2D)
print(array_2D)
print("Forma: ", array_2D.shape)
print("Mida: ", len(array_2D))
print(type(array_2D))

# Exemple d'operació amb ndarray. L'analitzarem més tard
array_vell= array_2D
array_2D=array_2D+1.9
print(array_vell[1][1], type(array_vell[1][1]))
print(array_2D[1][1], type(array_2D[1][1]))

```

```

range(0, 9)
<class 'range'>
[0 1 2 3 4 5 6 7 8]
Forma: (9,)
Mida: 1
<class 'numpy.ndarray'>
[[1, 2, 3], [4, 5, 6], [7, 8, 9]]
[[1 2 3]
 [4 5 6]
 [7 8 9]]
Forma: (3, 3)
Mida: 3
<class 'numpy.ndarray'>
5 <class 'numpy.int32'>
6.9 <class 'numpy.float64'>

```

Cal tenir en compte que els objectes `ndarray` són homogenis, tots els seus elements són del mateix tipus bàsic. Si és necessari es pot especificar aquest tipus quan es crea l'objecte amb la funció `array()`.

```
In [3]: import numpy as np
```

```

un_array = np.array( [ [1,2], [3,4] ], dtype=complex )
print(un_array) # Noteu que tots els enters s'han convertit en complexes

[[ 1.+0.j  2.+0.j]
 [ 3.+0.j  4.+0.j]]

```

1.2.2 Usant la funció `zeros()`

Aquesta funció crea un `ndarray` de les mides donades amb totes les components a zero:

```
In [4]: import numpy as np
```

```

array_Z = np.zeros( (5,5) )
print(array_Z)

[[ 0.  0.  0.  0.  0.]
 [ 0.  0.  0.  0.  0.]
 [ 0.  0.  0.  0.  0.]
 [ 0.  0.  0.  0.  0.]
 [ 0.  0.  0.  0.  0.]]

```

1.2.3 Usant la funció `ones()`

De forma similar la funció `ones()` crea un `ndarray` de la mida donada ple de uns.

```
In [5]: import numpy as np
```

```

array_U = np.ones( (5,5) )
print(array_U)

[[ 1.  1.  1.  1.  1.]
 [ 1.  1.  1.  1.  1.]
 [ 1.  1.  1.  1.  1.]
 [ 1.  1.  1.  1.  1.]
 [ 1.  1.  1.  1.  1.]]

```

1.2.4 Usant la funció `eye()`

Aquesta funció retorna una matriu identitat (usualment s'escriu I , que es pronuncia 'eye' en anglès):

```
In [6]: import numpy as np

        # Generem la identitat 3x3
        I = np.eye(3)

        print("Matriu identitat 3x3")
        print(I)
```

```
Matriu identitat 3x3
[[ 1.  0.  0.]
 [ 0.  1.  0.]
 [ 0.  0.  1.]]
```

1.2.5 Usant les funcions `arange()` o `linspace()`

La funció `arange()` permet crear seqüències numèriques regulars (de forma similar a `range()` però més general). La seva sintaxi és

`arange(min,max,pas)` *màxim no inclòs*

i el resultat de la funció és un objecte `ndarray`:

```
In [7]: import numpy as np

        llista = np.arange(0.,4.5,0.5)
        print(llibra)
        print(type(llibra))

[ 0.  0.5  1.  1.5  2.  2.5  3.  3.5  4. ]
<class 'numpy.ndarray'>
```

Com que el resultat és un objecte `ndarray` podem usar directament `reshape` per modificar la seva forma:

```
In [8]: import numpy as np

        un_array = np.arange(0.,4.5,0.5).reshape( (3,3) )
        print(un_array)

[[ 0.  0.5  1. ]
 [ 1.5  2.  2.5]
 [ 3.  3.5  4. ]]
```

La funció `arange()` té el problema de que, donada la precisió finita dels càlculs amb *float*, a vegades no es pot predir exactament el número d'elements que generarà. Quan això sigui important es pot usar la funció `linspace()` que permet especificar exactament el número d'elements:

`linspace(min, max, num_elements)`

```
In [9]: import numpy as np
        import math

        vector = np.linspace(0.,math.pi,10)
        print(vector)

[ 0.          0.34906585  0.6981317   1.04719755  1.3962634   1.74532925
 2.0943951   2.44346095  2.7925268   3.14159265]
```

1.2.6 A partir d'una funció

Es pot crear un objecte `ndarray` usant una funció. La funció ha de rebre com a paràmetres els índexs d'una component i retornar el valor de la component que correspongui a aquests índexs.

```
In [5]: import numpy as np
```

```
# Definim la funció
def funcio(i,j):
    """Reb com a paràmetres els dos índex i1,i2 i assigna com
    a valor de la component la suma dels dos"""
    return i+j

# Creem una matriu de floats a partir de la funció
A = np.fromfunction(funcio,(5,5),dtype=float)
print("Matriu i1+i2:")
print(A)
```

```
Matriu i1+i2:
[[ 0.  1.  2.  3.  4.]
 [ 1.  2.  3.  4.  5.]
 [ 2.  3.  4.  5.  6.]
 [ 3.  4.  5.  6.  7.]
 [ 4.  5.  6.  7.  8.]]
```

1.3 Còpia de ndarray

Important: tingueu en compte que, al contrari que amb els tipus bàsics de dades i de forma similar als conjunts de dades, quan es fa un assignament a una nova variable d'un `ndarray` no es copia, sinó que les dues variables corresponen al mateix objecte:

```
In [6]: import numpy as np
```

```
A = np.arange(10)
print("Array A")
print(A)

B = A
print("Array B")
print(B)

# Modifiquem A
A[0]=10
print("Array A modificat")
print(A)

# Comprovem que B també s'ha modificat
print("Array B modificat?")
print(B)

# Tanmateix, si reassigneu A aleshores B no es modifica!!
A = np.arange(2)
print("A reassignat")
print(A)
print("B com queda?")
print(B)
```

```

Array A
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]
Array B
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]
Array A modificat
[10  1  2  3  4  5  6  7  8  9]
Array B modificat?
[10  1  2  3  4  5  6  7  8  9]
A reassignat
[0 1]
B com queda?
[10  1  2  3  4  5  6  7  8  9]

```

Si es vol realment fer una còpia d'un array per assignar-lo a una nova variable s'ha d'usar la funció `copy()`:

```

In [7]: import numpy as np

        A = np.arange(10)
        print("Array A")
        print(A)

        B = A.copy()
        print("Array B")
        print(B)

        # Modifiquem A
        A[0]=10
        print("Array A modificat")
        print(A)

        # Comprovem que B també s'ha modificat
        print("Array B modificat?")
        print(B)

```

```

Array A
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]
Array B
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]
Array A modificat
[10  1  2  3  4  5  6  7  8  9]
Array B modificat?
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]

```

1.4 Canvi de forma d'un objecte ndarray

La “forma” d'un objecte ndarray es pot canviar amb la funció `reshape()`

```

In [8]: import numpy as np

        # Creem una matriu 1D
        llista_1D = range(9)
        array_1D = np.array(llibra_1D)

        # Convertim la matriu_1D de 9 elements en una matriu 3x3

```

```

array_2D = np.reshape(llista_1D,(3,3))
print("Array 2D")
print(array_2D)
print()

# Fem el mateix però creant una matriu 3D a partir d'una llista
llista_1D = range(27)
array_3D = np.reshape(llista_1D,(3,3,3))
print("Array 3D")
print(array_3D)

```

Array 2D

```

[[0 1 2]
 [3 4 5]
 [6 7 8]]

```

Array 3D

```

[[[ 0  1  2]
  [ 3  4  5]
  [ 6  7  8]]

 [[ 9 10 11]
  [12 13 14]
  [15 16 17]]

 [[18 19 20]
  [21 22 23]
  [24 25 26]]]

```

1.5 Accés als elements

Els elements d'un objecte `ndarray` es poden accedir com els de les llistes normals de python, donant els índexs corresponents:

In [9]: `import numpy as np`

```

un_array = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
print(un_array)
print("Element [0][0]: ",un_array[0][0])
print("Element [2][2]: ",un_array[2][2])

```

```

[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Element [0][0]:  1.0
Element [2][2]:  9.0

```

Però en el cas de `ndarray` també es pot indicar un element donant els dos índexs en forma de llista:

In [15]: `import numpy as np`

```

un_array = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
print(un_array)
print("Element [0][0]: ",un_array[0][0])
print("Element [0,0]: ",un_array[0,0])
print("Element [2][2]: ",un_array[2][2])
print("Element [2,2]: ",un_array[2,2])

```

```
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Element [0][0]:  1.0
Element [0,0]:  1.0
Element [2][2]:  9.0
Element [2,2]:  9.0
```

També com en el cas de les llistes es poden seleccionar subconjunts indicant un rang d'índexs i el pas:

```
In [10]: import numpy as np

        un_array = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
        print("Array")
        print(un_array)
        print("Elements [0:2,0]: ")
        print(un_array[0:2,0])
        print("Elements [0:3:2,0]: ")
        print(un_array[0:3:2,0])
        print("Elements [0:2,0:2]: ")
        print(un_array[0:2,0:2])
        print("Elements [0:3,1:2]: ")
        print(un_array[0:3,1:2])

Array
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Elements [0:2,0]:
[ 1.  4.]
Elements [0:3:2,0]:
[ 1.  7.]
Elements [0:2,0:2]:
[[ 1.  2.]
 [ 4.  5.]]
Elements [0:3,1:2]:
[[ 2.]
 [ 5.]
 [ 8.]]
```

1.6 Inserció i esborrat d'elements

Per a afegir o esborrar elements cal usar les funcions `insert()`, `append()` i `delete()`. Noteu que aquestes operacions **no modifiquen l'array original i retornen un nou array amb els canvis**.

Cal anar amb compte amb arrays de dimensió més gran que 1. En aquest cas possiblement caldrà especificar el paràmetre *axis* per què el resultat sigui el desitjat.

```
In [11]: import numpy as np

        # En una dimensió
        un_array = np.linspace(1.,5.,5)
        print("Array original 1D: ", un_array)

        print("append():", np.append(un_array,un_array))
        print("insert(pos 1):", np.insert(un_array,1,0))
```



```

print("delete(pos 1):", np.delete(un_array,1))

# En dos dimensions
un_array = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
print("Array original 2D: ", un_array)

print("append() 2D:", np.append(un_array,un_array))
print("append(axis=0) 2D:")
print(np.append(un_array,un_array,axis=0))
print("append(axis=1) 2D:")
print(np.append(un_array,un_array,axis=1))

Array original 1D: [ 1.  2.  3.  4.  5.]
append(): [ 1.  2.  3.  4.  5.  1.  2.  3.  4.  5.]
insert(pos 1): [ 1.  0.  2.  3.  4.  5.]
delete(pos 1): [ 1.  3.  4.  5.]
Array original 2D: [[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
append() 2D: [ 1.  2.  3.  4.  5.  6.  7.  8.  9.  1.  2.  3.  4.  5.  6.  7.  8.  9.]
append(axis=0) 2D:
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]
 [ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
append(axis=1) 2D:
[[ 1.  2.  3.  1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.  4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.  7.  8.  9.]]

```

1.7 Operacions amb ndarray

Un dels grans avantatges dels objecte `ndarray` es que es poden realitzar directament operacions amb valors numèrics o amb altres arrays, senzillament usant els operadors habituals `+`, `-`, `*`, `/`, `**`, `%`

Noteu que realitzar les operacions d'aquesta manera és molt més ràpid que fer-ho usant bucles *for*.

1.7.1 Operacions amb valors numèrics

In [13]: `import numpy as np`

```

A = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
print("Array A:")
print(A)

# Suma i resta d'un valor a tots els elements
C = A+2
print("Array C=A+2:")
print(C)
D = A-2
print("Array D=A-2:")
print(D)

# Producte i divisió de tots els elements per un valor

```

```

E = A*2
print("Array E=A*2:")
print(E)
F = A/2
print("Array F=A/2:")
print(F)

# Exponenciació
G = A**2
print("Array G=A**2:")
print(G)

# Mòdul
H = A%2
print("Array H=A%2:")
print(H)

# Operadors booleans
I = A>5
print("Array I=A>5:")
print(I)

```

```

Array A:
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Array C=A+2:
[[ 3.  4.  5.]
 [ 6.  7.  8.]
 [ 9. 10. 11.]]
Array D=A-2:
[[-1.  0.  1.]
 [ 2.  3.  4.]
 [ 5.  6.  7.]]
Array E=A*2:
[[ 2.  4.  6.]
 [ 8. 10. 12.]
 [14. 16. 18.]]
Array F=A/2:
[[ 0.5  1.  1.5]
 [ 2.  2.5  3. ]
 [ 3.5  4.  4.5]]
Array G=A**2:
[[ 1.  4.  9.]
 [16. 25. 36.]
 [49. 64. 81.]]
Array H=A%2:
[[ 1.  0.  1.]
 [ 0.  1.  0.]
 [ 1.  0.  1.]]
Array I=A>5:
[[False False False]
 [False False  True]
 [ True  True  True]]

```

1.7.2 Operacions element a element

```
In [14]: import numpy as np

A = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
B = np.linspace(10.,18.,9).reshape( (3,3) )
print("Array A:")
print(A)
print("Array B:")
print(B)

# Suma i resta de matrius (element a element)
C = A+B
print("Array C=A+B:")
print(C)
D = A-B
print("Array D=A-B:")
print(D)

# Producte i divisió (element a element)
E = A*B
print("Array E=A*B:")
print(E)
F = A/B
print("Array F=A/B:")
print(F)

# Exponenciació (element a element)
G = A**B
print("Array G=A**B:")
print(G)

# Operacions booleanes (element a element)
H = A>B
print("Array H=A>B:")
print(H)
```

```
Array A:
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Array B:
[[ 10.  11.  12.]
 [ 13.  14.  15.]
 [ 16.  17.  18.]]
Array C=A+B:
[[ 11.  13.  15.]
 [ 17.  19.  21.]
 [ 23.  25.  27.]]
Array D=A-B:
[[-9. -9. -9.]
 [-9. -9. -9.]
 [-9. -9. -9.]]
Array E=A*B:
[[ 10.  22.  36.]
```

```

[ 52.  70.  90.]
[ 112. 136. 162.]]
Array F=A/B:
[[ 0.1      0.18181818  0.25      ]
 [ 0.30769231 0.35714286  0.4      ]
 [ 0.4375     0.47058824  0.5      ]]
Array G=A**B:
[[ 1.00000000e+00  2.04800000e+03  5.31441000e+05]
 [ 6.71088640e+07  6.10351562e+09  4.70184985e+11]
 [ 3.32329306e+13  2.25179981e+15  1.50094635e+17]]
Array H=A>B:
[[False False False]
 [False False False]
 [False False False]]

```

1.7.3 Operacions unitàries

Numpy inclou algunes operacions unitàries (que s'apliquen a un únic objecte `ndarray`):

- `sum()` suma de totes les components (o de les d'un eix)
- `min()` retorna la component amb el mínim valor
- `max()` retorna la component amb el màxim valor

In [15]: `import numpy as np`

```

A = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
print("Array A: ")
print(A)

# Suma de totes les components
print("Suma global: ", A.sum())
print("Suma columnes: ", A.sum(axis=0))
print("Suma files: ", A.sum(axis=1))

# Màxim
print("Màxim global: ",A.max())
print("Màxim de cada columna: ",A.max(axis=0))
print("Màxim de cada fila: ",A.max(axis=1))

# Mínim
print("Mínim global: ",A.min())
print("Mínim de cada columna: ",A.min(axis=0))
print("Mínim de cada fila: ",A.min(axis=1))

```

```

Array A:
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
Suma global: 45.0
Suma columnes: [ 12.  15.  18.]
Suma files: [  6.  15.  24.]
Màxim global: 9.0
Màxim de cada columna: [ 7.  8.  9.]
Màxim de cada fila: [ 3.  6.  9.]
Mínim global: 1.0

```

```
Mínim de cada columna: [ 1.  2.  3.]
Mínim de cada fila:   [ 1.  4.  7.]
```

1.7.4 Funcions

Numpy també extén les funcions habituals de manera que es poden aplicar directament als `ndarray`. En altres paraules, es pot aplicar una funció a cadascuna de les components de `ndarray` amb una sola crida.

```
In [22]: import numpy as np
```

```
A = np.linspace(1,np.pi,9).reshape( (3,3) )
print("Array A: ")
print(A)

# sin()
print("sin(A): ")
print(np.sin(A))

# exp()
print("exp(A): ")
print(np.exp(A))

# log()
print("log(A): ")
print(np.log(A+0.0001)) # Sumem 0.0001 per evitar que el zero doni errors

# sqrt()
print("sqrt(A): ")
print(np.sqrt(A))
```

```
Array A:
[[ 1.          1.26769908  1.53539816]
 [ 1.80309725  2.07079633  2.33849541]
 [ 2.60619449  2.87389357  3.14159265]]
sin(A):
[[ 8.41470985e-01  9.54416610e-01  9.99373550e-01]
 [ 9.73139260e-01  8.77582562e-01  7.19510518e-01]
 [ 5.10183526e-01  2.64513174e-01  1.22464680e-16]]
exp(A):
[[ 2.71828183  3.55266875  4.6431739 ]
 [ 6.06841375  7.93113638 10.36562879]
 [13.54739788 17.70582306 23.14069263]]
log(A):
[[ 9.99950003e-05  2.37282391e-01  4.28854865e-01]
 [ 5.89561337e-01  7.27981522e-01  8.49550496e-01]
 [ 9.57929477e-01  1.05570255e+00  1.14476172e+00]]
sqrt(A):
[[ 1.          1.12592144  1.23911184]
 [ 1.34279457  1.43902617  1.52921398]
 [ 1.61437124  1.6952562  1.77245385]]
```

Noteu que en aquest cas és important distingir la funció sinus del mòdul `math` de la funció amb el mateix nom del mòdul `numpy`, d'aquí la importància del prefix i la recomanació d'evitar fer “wild imports”.

Noteu també que amb les funcionalitats d'operacions de `numpy` el calcul de valors de funcions i la seva representació és molt simple. Només cal definir un `ndarray` amb els valors de `x` i calcular `ndarray` amb els valors corresponents de la funció, com podem veure en l'exemple següent:

```

In [25]: %pylab inline
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Calculem valors de x entre -2*pi i 2*pi
x = np.linspace(0., np.pi, 25, endpoint=True)

# Calculem funcions d'aquests valors
lineal = 2*x+3
sinusoidal = np.sin(x)
exponencial = np.exp(x)

print ("x = ", x)
print ("lineal = ", lineal)

# Els representem (usem matplotlib, que explicarem en les sessions següents)
plt.plot(x, lineal, color = 'red')
plt.plot(x, sinusoidal, color = 'blue')
plt.plot(x, exponencial, color = 'green')
plt.show()

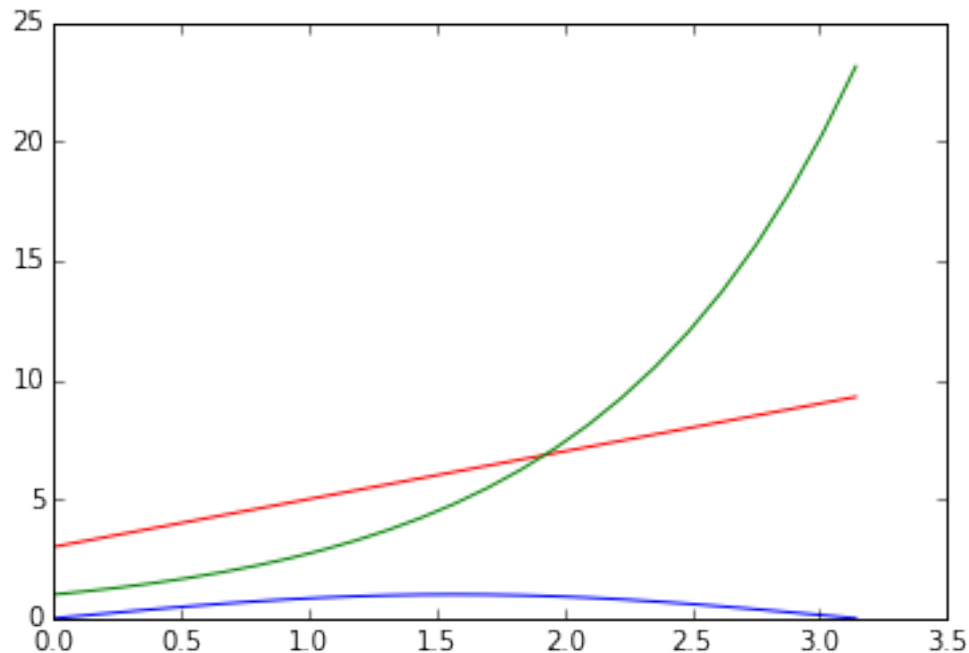
```

Populating the interactive namespace from numpy and matplotlib

```

x = [ 0.          0.13089969  0.26179939  0.39269908  0.52359878  0.65449847
  0.78539816  0.91629786  1.04719755  1.17809725  1.30899694  1.43989663
  1.57079633  1.70169602  1.83259571  1.96349541  2.0943951  2.2252948
  2.35619449  2.48709418  2.61799388  2.74889357  2.87979327  3.01069296
  3.14159265]
lineal = [ 3.          3.26179939  3.52359878  3.78539816  4.04719755  4.30899694
  4.57079633  4.83259571  5.0943951  5.35619449  5.61799388  5.87979327
  6.14159265  6.40339204  6.66519143  6.92699082  7.1887902  7.45058959
  7.71238898  7.97418837  8.23598776  8.49778714  8.75958653  9.02138592
  9.28318531]

```


1.8 Acumulació i separació d'arrays

Numpy també ofereix funcions per ajuntar dos ndarray, verticalment o horitzontalment:

```
In [26]: import numpy as np
```

```
A = np.linspace(1.,9.,9).reshape( (3,3) )
B = np.linspace(10.,18.,9).reshape( (3,3) )
C = np.linspace(19.,27.,9).reshape( (3,3) )
print ("Array A:")
print (A)
print ("Array B:")
print (B)
print ("Array C:")
print (C)

# Els ajuntem horitzontalment
print ("hstack((A,B))")
print (np.hstack( (A,B) )) # Noteu que passem com a argument una tupla
print ("hstack((A,B,C))")
print (np.hstack( (A,B,C) ))

# Els ajuntem verticalment
print ("vstack((A,B))")
print (np.vstack( (A,B) ))
print ("vstack((A,B,C))")
print (np.vstack( (A,B,C) ))
```

Array A:

```
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
```

Array B:

```
[[ 10. 11. 12.]
 [ 13. 14. 15.]
 [ 16. 17. 18.]]
```

Array C:

```
[[ 19. 20. 21.]
 [ 22. 23. 24.]
 [ 25. 26. 27.]]
```

hstack((A,B))

```
[[ 1.  2.  3. 10. 11. 12.]
 [ 4.  5.  6. 13. 14. 15.]
 [ 7.  8.  9. 16. 17. 18.]]
```

hstack((A,B,C))

```
[[ 1.  2.  3. 10. 11. 12. 19. 20. 21.]
 [ 4.  5.  6. 13. 14. 15. 22. 23. 24.]
 [ 7.  8.  9. 16. 17. 18. 25. 26. 27.]]
```

vstack((A,B))

```
[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]
```

```

[ 10.  11.  12.]
[ 13.  14.  15.]
[ 16.  17.  18.]]
vstack((A,B,C))
[[  1.   2.   3.]
 [  4.   5.   6.]
 [  7.   8.   9.]
 [ 10.  11.  12.]
 [ 13.  14.  15.]
 [ 16.  17.  18.]
 [ 19.  20.  21.]
 [ 22.  23.  24.]
 [ 25.  26.  27.]]

```

Nota: també es pot separar un array en diverses parts amb les funcions `vsplit()` i `hsplit()`.

1.9 Bucles for

Ja hem vist en la secció “4.3 - for” que els `ndarray` es poden usar en els bucles *for*. Quan són d’una dimensió s’itera sobre els elements i quan són multidimensionals s’itera sobre els elements del primer eix, que són `ndarrays`:

```

In [27]: import numpy as np

print ("Array 1D")
array_1D = np.arange(3)
for element in array_1D:
    print (element)
    print ("-----")

print ("Array 2D")
array_2D = np.arange(9).reshape(3,3)
for element in array_2D:
    print (element)
    print ("-----")

print ("Array 3D")
array_3D = np.arange(27).reshape(3,3,3)
for element in array_3D:
    print (element)
    print ("-----")

```

```

Array 1D
0
-----
1
-----
2
-----
Array 2D
[0 1 2]
-----
[3 4 5]
-----

```



```

[6 7 8]
-----
Array 3D
[[0 1 2]
 [3 4 5]
 [6 7 8]]
-----
[[ 9 10 11]
 [12 13 14]
 [15 16 17]]
-----
[[18 19 20]
 [21 22 23]
 [24 25 26]]
-----

```

Si es vol iterar sobre tots els elements independentment de les dimensions de l'ndarray es pot usar la funció `flat` per a “desplegar” l'ndarray en el bucle `for`:

```

In [28]: import numpy as np

        array_2D = np.arange(9).reshape(3,3)
        print (array_2D)
        print

        for element in array_2D.flat:
            print (element)

[[0 1 2]
 [3 4 5]
 [6 7 8]]
0
1
2
3
4
5
6
7
8

```

1.10 Àlgebra lineal

Numpy implementa les operacions d'àlgebra lineal, és a dir, les operacions amb vectors i matrius. Les eines d'àlgebra lineal es troben en el mòdul `numpy.linalg`:

```
from numpy.linalg import *
```

1.10.1 Eines d'àlgebra lineal

Trasposició Es pot fer amb el mètode `transpose()` dels ndarrays:

```

In [29]: import numpy as np

        # Generem un array 2D

```

```

A = np.linspace(1.,9.,9).reshape(3,3)
print ("Array A")
print (A)

# El transposem
print ("Array A transposat")
print (A.transpose())

```

Array A

```

[[ 1.  2.  3.]
 [ 4.  5.  6.]
 [ 7.  8.  9.]]

```

Array A transposat

```

[[ 1.  4.  7.]
 [ 2.  5.  8.]
 [ 3.  6.  9.]]

```

1.10.2 Determinants i matriu inversa

Els determinants es calculen amb la funció `linalg.det()` i la matriu inversa amb la funció `linalg.inv()`

In [30]: `import numpy as np`

```

# Generem un array 2D
A = np.array( [[1,1,2], [2,1,1], [1,1,1]] )
print ("Array A")
print (A)

# Calculem el determinant
print ("Determinant de A: ", np.linalg.det(A))

# L'invertim
print ("Inversa de A")
print (np.linalg.inv(A))

```

Array A

```

[[1 1 2]
 [2 1 1]
 [1 1 1]]

```

Determinant de A: 1.0

Inversa de A

```

[[ 0.  1. -1.]
 [-1. -1.  3.]
 [ 1. -0. -1.]]

```

1.10.3 Rang i traça d'una matriu

El rang d'una matriu es pot calcular usant la funció `numpy.linalg.matrix_rank(A)`

La traça d'una matriu es calcula amb la funció `trace()`:

In [31]: `import numpy as np`

```

# Generem un array 2D
A = np.array( [[1,1,2], [2,4,1], [1,1,1]] )
print ("Array A")
print (A)

```

```

# Calculem el rang
print("Rang de A: ", np.linalg.matrix_rank(A))
# Calculem la traça
print ("Traça de A: ", np.trace(A))

Array A
[[1 1 2]
 [2 4 1]
 [1 1 1]]
Rang de A:  3
Traça de A:  6

```

1.10.4 Producte de matrius

El producte de matrius s'implementa amb la funció `dot()`:

```

In [32]: import numpy as np

# Generem un array 2D
A = np.array( [[1,1,2], [2,1,1], [1,1,1]] )
print ("Array A")
print (A)

# El multipliquem per ell mateix
print ("A*A")
print (np.dot(A,A))

# Multipliquem la matriu per un vector
v = array( [3,1,3] )
print ("A*v")
print (np.dot(A,v))

```

```

Array A
[[1 1 2]
 [2 1 1]
 [1 1 1]]
A*A
[[5 4 5]
 [5 4 6]
 [4 3 4]]
A*v
[10 10  7]

```

1.10.5 Solució de sistemes d'equacions

Un sistema d'equacions

$$\begin{aligned}
 a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + a_{13}x_3 &= b_1 \\
 a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + a_{23}x_3 &= b_2 \\
 a_{31}x_1 + a_{32}x_2 + a_{33}x_3 &= b_3
 \end{aligned}$$

es pot representar en forma matricial

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \\ b_3 \end{pmatrix}$$

o de forma compacta

$$A\vec{x} = \vec{b}$$

Donada la matriu A del sistema i el vector de termes independents \vec{b} es pot obtenir la solució \vec{x} amb la funció `solve()`:

```
In [33]: import numpy as np

         # Matriu del sistema
         A = np.array( [[1,1,2], [2,1,1], [1,1,1]] )

         print (A)

         # Vector de termes independents
         b = np.array( [1,1,1] )
         print ("Vector de termes independents")
         print (b)

         # Calculem la solució
         x = np.linalg.solve(A,b)
         print ("Solució")
         print (x)

[[1 1 2]
 [2 1 1]
 [1 1 1]]
Vector de termes independents
[1 1 1]
Solució
[ 0.  1. -0.]
```

1.11 Classe matrix

En les operacions d'àlgebra lineal que hem descrit fins ara hem usat objectes de tipus `ndarray`. Tanmateix, si hem de treballar amb matrius “classiques”, és a dir 2D i regulars, podem usar una classe de *numpy* dissenyada específicament per aquest cas, la classe `matrix`. Podeu trobar una descripció completa de la classe [aquí](#).

Aquesta classe es pot usar com un `ndarray` normal en les operacions anteriors

```
In [ ]:
```